

KABANATA 2

Modyul 6lg.01

***Pagproseso ng
Impormasyon para sa
Komunikasyon***

Pagpili ng Batis (Sources) ng Impormasyon

- ❖ Ang mga hanguan o batis ng impormasyon ay makakategorya sa tatlo:
- ✓ Primarya
- ✓ Sekondarya
- ✓ Hanguang elektroniko

Ang mga hanguang primarya (*primary sources*)

- Mga datos na pawang orihinal na gawa ng isang mananaliksik.
- Ang mga impormasyong makukuha sa primaryang sanggunian ay galing sa mismong taong nakasaksi ng pangyayari.

Ang mga hanguang primarya (*primary sources*)

Mga Halimbawa:

- Mga pampublikong kasulatan o dokumento tulad ng konstitusyon, batas-kautusan, *treaty* o kontrata.
- Ang lahat ng orihinal na tala, katitikan sa korte, sulat, journal at talaarawan o dayari.
- Rekord ng talumpati at mga larawan.

Ang mga hanguang sekondarya (*secondary sources*)

- ❖ Ang hanguang sekondarya ay anumang bagay na naglalarawan, nagsasalin o nagsusuri ng impormasyon mula sa primaryang sanggunian.
- ❖ Ito ay mga impormasyong galing sa iba o nalaman lang dahil sa taong nakasaksi ng pangyayari.

Ang mga hanguang sekondarya (*secondary sources*)

Mga Halimbawa:

- Mga aklat tulad ng diksyunaryo, ensayklopidya, taunang-ulat o yearbook, almanac at atlas;
- Mga nalathalang artikulo sa journal, magasin, pahayagan, at newsletter;
- Mga tisis, disertasyon at pag-aaral ng fisibiliti, nailathala man ang mga ito o hindi; at
- Mga monograp, manwal, polyeto, manuskrito at iba pa.

Hanguang Elektroniko o Internet

- Maituturing ang internet ngayon bilang isa sa pinakamalawak at pinakamabilis na hanguan ng mga impormasyon o datos.
- Sa internet ay maaari ka ring magpadala ng liham-elektroniko o *e-mail* sa alin mang panig ng mundo.

Hanguang Elektroniko o Internet

- Mas mainam ito kumpara sa pagpapadala ng impormasyon sa pamamagitan ng **koreo** na aabutin ng ilang araw at sa pagpunta sa mga **silid-aklatan** sa malalayong lugar.

Narito ang ilang katanungan hinggil sa paggamit ng hanguang elektroniko

a. Anong uri ng website ang iyong tinitingnan?

1. Ang **.edu** ay mula sa institusyon ng edukasyon o akademiko.
2. Ang **.org** ay nangangahulugang mula sa isang organisasyon.
3. Ang **.com** ay mula sa komersyo o bisnes.
4. Ang **.gov** ay nangangahulugang mula sa institusyon o sangay ng pamahalaan.

Narito ang ilang katanungan hinggil sa paggamit ng hanguang elektroniko:

b. Sino ang may akda?

c. Ano ang layunin?

d. Paano inilahad ang impormasyon?

e. Makatotohanan ba ang teksto?

f. Ang impormasyon ba ay napapanahon?

PAGBABASA AT PANANALIKSIK NG IMPORMASYON

A vertical image on the left side of the slide shows the silhouette of a person standing in a library, looking at a book. The person is positioned between two tall bookshelves filled with books. The background shows a window with a view of a city skyline.

PAGBABASA

- Ang **pagbasa** ay isang proseso ng pagbuo ng kahulugan mula sa mga salita (Anderson, 1998).
- Ayon naman kay Huffman (1998) ang **pagbasa** ay parang pagtatanong na nakalimbag mula sa teksto at pagbabasa na may pang-unawa na nagiging dahilan upang ang mga tanong ay masagot.

A vertical image on the left side of the slide shows the silhouette of a person standing in a library, looking at a book. The person is positioned between tall bookshelves filled with books. The background shows a window with a view of a city skyline.

Mga Layunin sa Pagbasa:

1) Nagbabasa upang maaliw.

2) Tumuklas ng mga bagong kaalaman at maimbak ito.

3) Mabatid ang iba pang mga karanasan na kapupulutan ng aral.

4) Mapaglakbay ang diwa sa mga lugar na pinapangarap na marating.

5) Mapag-aralan ang mga kultura ng ibang lahi at mabatid ang pagkakatulad at pagkakaiba sa kulturang kinagisnan.

Apat na hakbang sa pagbasa na dapat tandaan ayon kay William S. Gray na siyang kilala bilang ama ng pagbasa:

- 1. Persepsyon** – ito ay pagkilala at pagtukoy sa mga nakalimbag na simbolo at kakayahan sa pagbigkas ng mga tunog.
- 2. Komprehensyon** – ito ay pag-unawa sa mga nakalimbag na simbolo o salita.
- 3. Reaksyon** – ito ay kaalaman sa pagpasiya o paghatol ng kawastuhan, kahusayan, pagpapahalaga at pagdama sa teksto.
- 4. Integrasyon** – ito ay kaalaman sa pagsasanib o pag-uugnay o paggamit ng mambabasa sa kanyang dati at mga bagong karanasan sa tunay na buhay.

Mga teorya sa pagbasa:

**A. Teoryang Itaas –
Pababa (*Top-Down*)**

**B. Teoryang Ibaba –
Pataas (*Bottom-Up*)**

**C. Teoryang
Interaktibo**

**D. Teoryang Iskema
(*Schema*)**

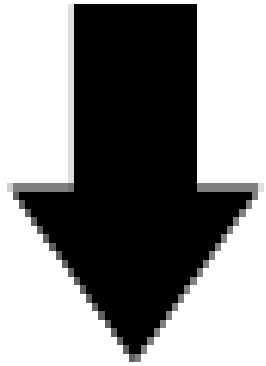
utak

A diagram illustrating the Top-Down Theory of reading. At the top, the word 'utak' (brain) is enclosed in an oval. A large, solid black arrow points downwards from the oval to a stack of three rectangular boxes at the bottom. The top box in the stack is labeled 'teksto' (text). The boxes are slightly offset to the right, creating a sense of depth.

A. Teoryang Itaas – Pababa (*Top-Down*)

- **Mga proponent ng teorya:** Kenneth S. Goodman (1985) at Frank Smith (1994).
- Ang impormasyon ay nagmumula sa dating kaalaman ng mambabasa patungo sa teksto (Smith, 1994).

utak

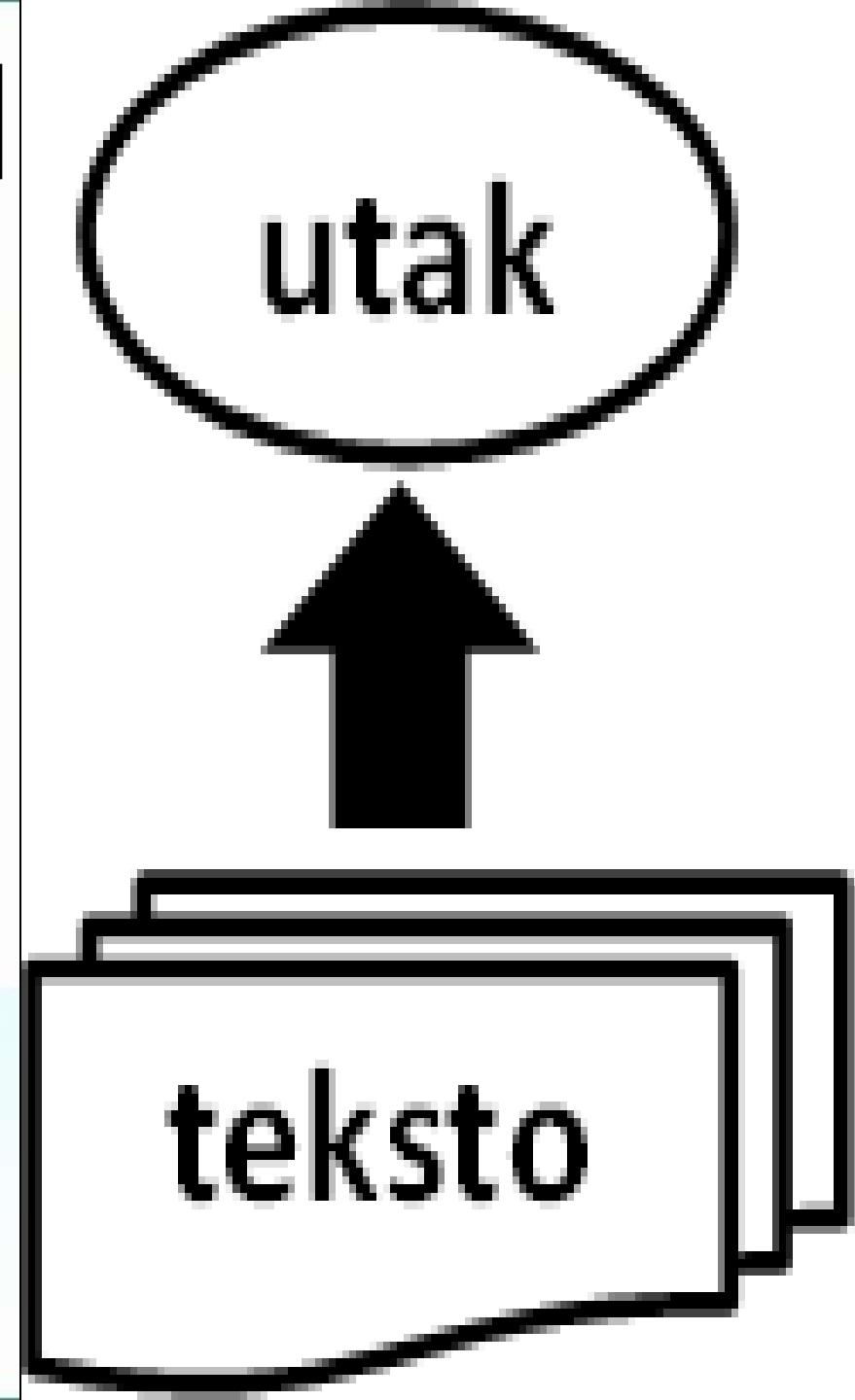
teksto

A. Teoryang Itaas – Pababa (*Top-Down*)

- Ayon kay Goodman (1967), ang pagbasa ay isang saykolinguwistikong larong pahulaan (*psycholinguistic guessing game*). Sa larong ito, ang mambabasa ay nagsisilbing “taya” kung saan siya ay bumubuo ng sariling hula, hinuha at haypotesis kaugnay ng tekstong binasa.
- Ang teoryang ito ay tinatawag ding *inside-out model*, *concept-driven model*, *at whole to part model* (Goodman, 1985 at Smith 1994).

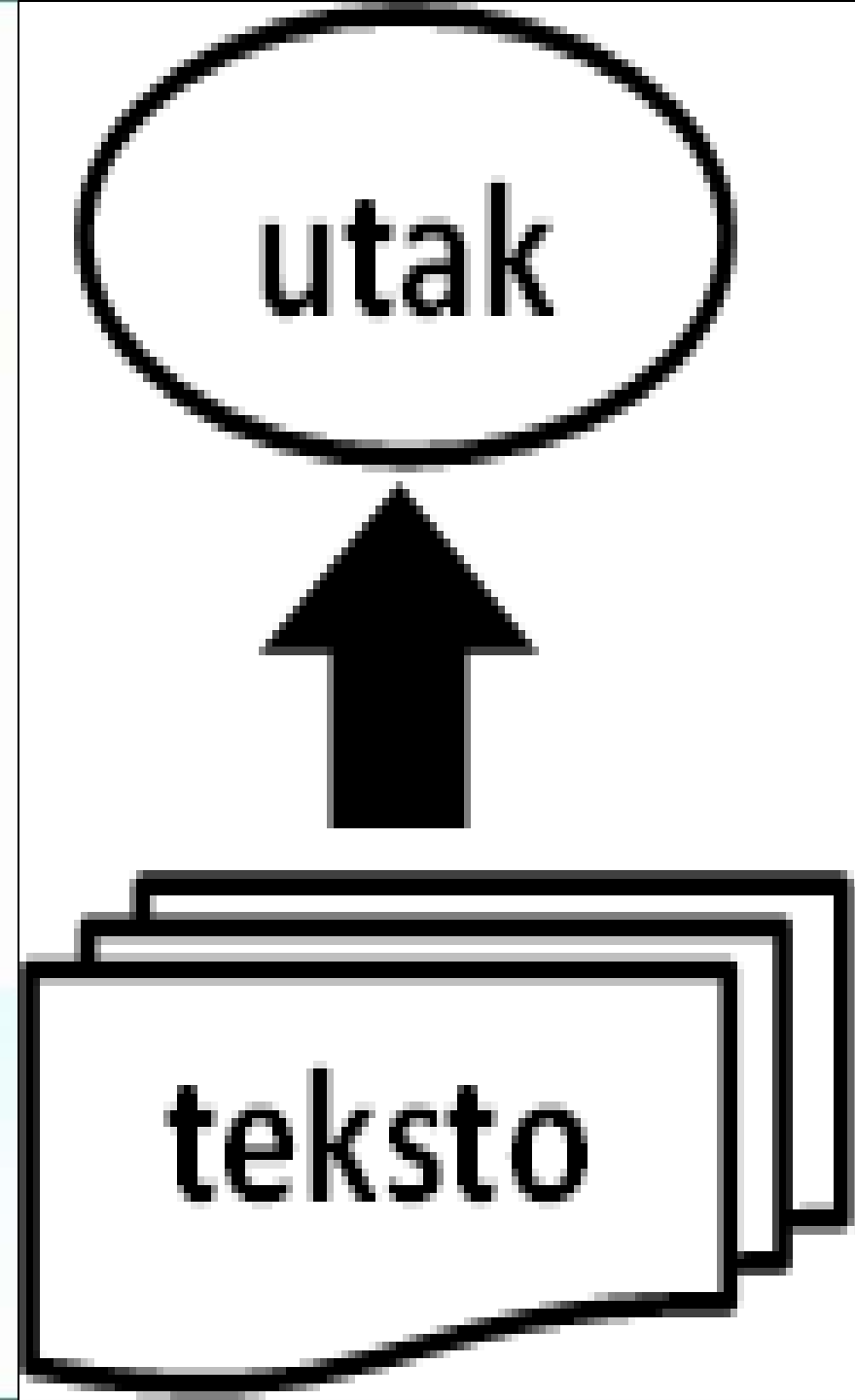
B. Teoryang Ibaba – Pataas (*Bottom-Up*)

- **Mga proponent ng teorya:** Rudolf Flesch (1955), Philip B. Gough (1985), at David La Berge at S. Jay Samuels (1985)
- Ang pag-unawa sa teksto ay batay sa mga nakikita rito tulad ng salita, pangungusap, larawan, dayagram o iba pang simbolo.

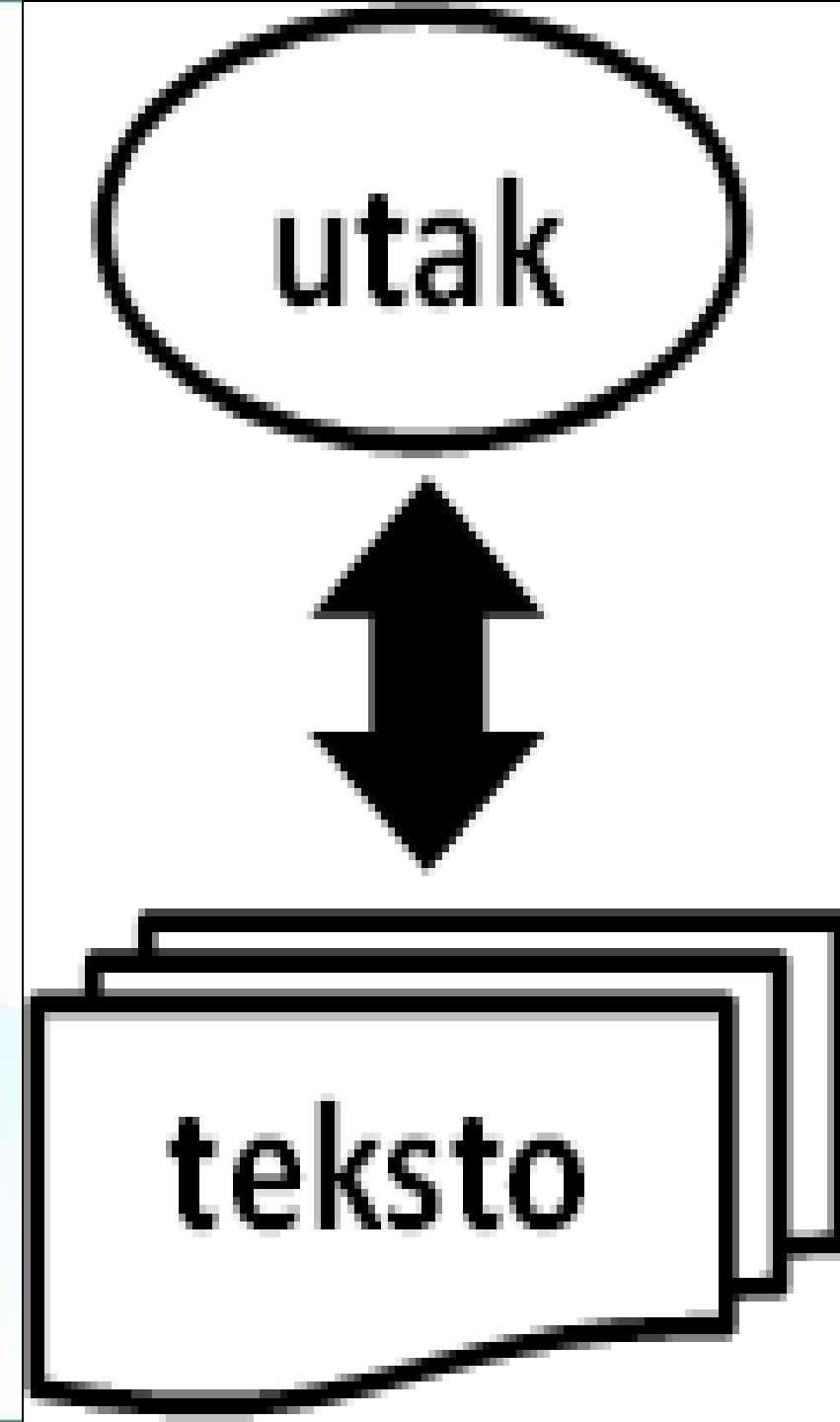
B. Teoryang Ibaba – Pataas (*Bottom-Up*)

- Ang kaisipang ito ay batay sa **teoryang behaviorist** at sa paniniwalang ang utak ay isang blangkong papel o **tabula rasa**.
- Ayon kay Smith (1994), ang impormasyon ay hindi nagmumula sa mambabasa kundi sa teksto.
- Ang teoryang ito ay tinatawag ding *data-driven model* o *part to whole model*.

C. Teoryang Interaktibo

- **Mga proponent ng teorya:** David E. Rumelhart (1985); Rebecca Barr, Marilyn Sadow, Camille Blachowicz (1990); at Robert Ruddell, Robert Speaker (1985).
- Ito ang kombinasyon ng teoryang *bottom-up* at *top-down* sapagkat ang proseso ng komprehensyon ay may dalawang direksyon (McCormick, 1998)
- Nagaganap ang interaksyon sa pagitan ng teksto at ng mambabasa. Ito'y nabubuo mula sa kaalaman at ideya na dala ng mambabasa sa pag-unawa sa teksto.

D. Teoryang Iskema (*Schema*)

- **Mga proponent ng teorya:** Richard Anderson at David Pearson (1984)
- Ang lahat ng ating naranasan at natutuhan ay nakaimbak sa ating isipan o memorya. Ito ay nagiging dating kaalaman (*prior knowledge*).

D. Teoryang Iskema (*Schema*)

- **Iskemata (*schemata*)**, ang sistema ng pag-iimbak ng impormasyon sa utak ng tao (Anderson at Pearson, 1984).
- Ang dating kaalaman (iskema) ang unang kailangan sa pag-unawa sa binasa upang maunawaan ang binasang teksto. Ang iskema ay nadaragdagan, nalilintang, nababago at napauunlad.

PANANALIKSIK

- Ang pananaliksik ay isang proseso ng pangangalap ng mga totoong impormasyon na humahantong sa kaalaman.
- Isinasagawa ito sa pamamagitan ng paggamit ng kung ano ang nalalaman o napag-alaman na.

PANANALIKSIK

Ang isang pananaliksik ay may iba't ibang katangian, ito ay ang sumusunod:

- *Sistematiko*
- *Empirikal*
- *Mapanuri*
- *Obhetibo, lohikal at walang pagkiling*
- *Akyureyt na imbestigasyon*
- *Matiyaga at hindi minamadali*
- *Nangangailangan ng tapang*
- *Mainingat na pagtatala at pag-uulat*

Tatlong Yugto ng Pananaliksik sa Silid-Aklatan

Yugto 1: Panimulang paghahanap ng kard katalog, sangguniang aklat, bibliograpiya, indeks at hanguang elektroniko o internet.

Yugto 2: Pagsusuri na kinasasangkutan ng *browsing*, *skimming* at *scanning* ng mga aklat at artikulo at ng pagpili ng *citation* mula sa mga babasahin.

Yugto 3: Pagbabasa at pagtatala mula sa aklat, sanaysay, artikulo, *computer printouts*, at iba pang sanggunian.

YUGTO 1

TATLONG URI NG KARD KATALOG

1. **Kard ng Paksa (*Subject Card*)** - ang dapat hanapin kung ang malinaw pa lamang sa mananaliksik ay ang kanyang paksang tatalakayin.
2. **Kard ng Awtor (*Author Card*)** - ang kailangang tingnan kung ang mananaliksik ay may naiisip na agad na awtor na awtoridad sa kanyang paksa.
3. **Kard ng Pamagat (*Title Card*)** - ang pinakalapitin ng mga mananaliksik na hindi pa tukoy ang paksa o awtor na gusto nilang saliksikin, kung kaya parang naghahanap pa sila ng kanilang paksa sa mga librong pamilyar sa kanila.

YUGTO 2

SCANNING AT SKIMMING

- **SCANNING**

- Mabilisang pagbasa ng isang teksto na ang pokus ay hanapin ang ispesipikong impormasyon na itinakda bago bumasa.
- Kung ang kahingian ay alalahanin ang pangalan, petsa, simbolo, larawan, o tiyak na sipi na makatutulong sa iyo, scanning ang angkop na paraan ng pagbasa na dapat gamitin.

YUGTO 2

SCANNING AT SKIMMING

- **SKIMMING**

- Mas kompleks ang skimming kaysa scanning dahil nangangailangan ito ng mabilisang paraan ng organisasyon at pag-alaala sa panig ng mambabasa upang maunawaan ang kabuuang teksto at hindi lamang upang matagpuan ang isang tiyak na impormasyon sa loob nito.

MARAMING SALAMAT!

